

No Luena Pakpakat ta Pol taar ta TIMOTI

I palai bia Pol ga kis ra hala na harpidinau aras Rom (nas Apostolo 28). Pa da nunurei timaan senbia i nanaas bia namur di ga halangalanga sei Pol ma Pol ga hatahun no nuna aihat na hinahaan wara warawai ma no tahut na hinhinawas. Dahat nunurei bia Pol ga wara hinahaan tano hanua Spen (nas Rom 15.24, 28). Kaikek gaam haan dak taar Spen ma ga tapukus uras tano ailan Krit ing gata waak pakis Taitus kaia wara balbalaurei no lotu (Taitus 1.5). Io, i nanaas bia namur Pol ga haan taar Miletus (2 Tim. 4.20) ma Epesas (1 Tim. 1.3) tano hanua Esia. Ga waak tar Timoti kaia Epesas bia na balaurei no lotu, gaam haan laah uras Masedonia (1 Tim. 1.3), ma makaia Masedonia Pol ga pakat no nuna luena pakpakat taar ta Timoti aras Epesas ma no nuna pakpakat taar ta Taitus na Krit, ma namur um ga haan u Nikopolis kinas tiga tes (Taitus 3.12). Io, ga haan laah balin, gaam haan uras Rom. Kinas Rom di ga his kahai habal Pol ma maram narako tano hala na harpidinau Pol ga pakat no nuna airua na pakpakat taar ta Timoti (2 Tim. 1.16; 2.9). Namur dahina i nanaas bia di ga bu bing Pol (2 Tim. 4.6-8) ra tinahon 67 dak.

Ma ing Timoti a marawana mon ia ga tiktikai ma ne Pol tano nuna airua na hinahaan uras Masedonia ma Gris (Apostolo 16.1-4; 17.14-15; 18.5) ma tano nuna aitul a hinahaan uras Epesas

(Apostolo 19.22) ma Masedonia ma Gris baal (Apostolo 20.1-6). Timoti ga kis tikai ma Pol aras Rom mah tano luena pakaan di ga bul Pol tano hala na harpidinau (Pilipai 1.1; Kolose 1.1; Pilimon 1). A bilai na tena pinapalim ia tano tahut na hinhinawas ma Pol ga pakat iakan ra pakpakat taar tana wara hadadas Timoti utano nuna harbalaurai tano lotu kinas Epesas. Pol ga hakatom Timoti uta ira tena hausur bisbis (1 Tim. 1.3-7; 4.1-8; 6.3-5; 6.20-21). Ga hausur ia bia na balaurei no lotu hoeh ma bia ira mataniabar na lotu diet na tatalen hoeh (2.1-15; 5.1-16; 6.6-10; 6.17-19) bia a mangana lualua sa na kurei ma na harahut no lotu (3.1-13; 5.17-25). Pol ga manga haragat Timoti bia na tur dadas tano nuna pinapalim na harbalaurai (1.18-19; 4.6; 4.10-16; 6.11-14). Iakan ra pakpakat a bilai na hausur ia uta dahat katin, bia no lotu na ngan hoeh ma bia ira lualua na lotu diet na harbalaurai hoeh.

Pol ga tula harkaro ta Timoti

¹ Iau Pol tiga apostolo ta Iesu Karisito haruat ma no hartulai ta Kalou no nudahat Tena Harhalon ma Iesu Karisito, ia no burena ta kaikek dahat kis kahai ma ra nurnur tanai. ² Ma iau pakat ken ra nianga ukaia taam Timoti, no natigu tutuna narako tano nudahat nurnur ta Karisito.

Io, a harmarsai ma ra malum maram ta Kalou no adahat Sus ma Iesu Karisito no nudahat Watong ukatika taam.

Tigal ira tena hausur bisbis

³ Iau nem bia u na kis baa kaia Epesas hoing iau ga haragat uga ing iau ga wara hinahaan u Masedonia. Aring tunatuna kaia diet hausur ma ra mes na mangana hausur bisbis. Ma iau nem bia u na kis kaia bia u naga tigel diet. ⁴ Ma u na tangai hadadas mah ta diet bia waak diet balbalaan ma ira pir bisbis ma ira winawas na harmur ta ira hintubu diet. Kaikek ra mangana linga i hathatahuat ira hargau bisbis mon. Ma pai harahut dahat wara gilgil haruatanei no sinisip ta Kalou ing dahat gil ma ra nurnur. ⁵ Iau tangai kan ra dadas na nianga hua bia dahat naga harmarsai hargilaas. Ma iakan ra magingin na harmarsai i la hanhanuat maram narako ta ira gamgamatien na bala dahat ma tano nurnur tutuna. Ma iakan ra harmarsai i tahtahuat mah ing bia dahat mur ing dahat nunurei tar bia i tahut. ⁶ Ma i tahut bia ni tangai hua kanong aring diet ta siel laah talur kaiken ra magingin ma diet ta talingan tar ta ira worwor bia. ⁷ Diet nem bia diet na hausur ira mesa ta ira warkurai ta Moses. Iasen pa diet nunurei bia asa ing diet tangtangai. Ma ira linga diet tangai bia diet nunurei tutuna, taia, pa diet palai uranai.

⁸ Io, dahat nunurei bia ira warkurai ta Moses diet bilai ing bia dahat papalim manei haruat ma no nudiet mangana pinapalim. ⁹ Senbia dahat nunurei mah bia ira warkurai pai kis uta diet ira tena takodas. Taia. I kis uta ira tena laka warkurai, ira ul pat, ira tena sakena, ma uta diet ing diet tur talur Kalou. I kis mah uta diet ing diet mur ira bilingana magingin kai napu, ma uta diet ing diet bu bing ira adiet sus ma ira puasi

diet, ma ira tena harubu bingbing bia. ¹⁰ Ma i kis uta diet ing diet hilawai, ma ira tunaan ing diet sua tikai baal ma ira tunaan, ma hua mah ira hahina. Ma i kis mah uta ira tena bisbis, diet ing diet kinau tunatuna, diet ing diet hinawas bisbis ta ira pakana bung na warkurai, ma uta diet ing diet na gil ra mes na mangana linga sa i mesa tano hausur i tutuna. ¹¹ Iakano hausur i haruat ma no tahut na hinhinawas nong i hanuat maram ta Kalou nong i manga daan. Ma i hinhinawas utano minamarina. Ma iakano tahut na hinhinawas at nong Kalou ga tar ia tagu bia ena ianga ma ia.

Pol ga tanga tahut ta Karisito utano nuna tamat na harmarsai

¹²⁻¹³ Iau tanga tahut ta Iesu Karisito no nudahat Watong nong ga tar iakan ra dadas tagu bia ena papalim ma ia. Iau tanga tahut tana kanong ga nas kilam iau bia a tunatuna iau nong gaar gil haruatanei ira nuna sinisip. Io, ga tar iakan ra pinapalim na tultulai tagu sukmaal bia naluai iau ga tangai hagawai ia ma iau ga tiga ngangariana tunatuna ing iau git hanghagawai ira nuna mataniabar. Senbia pa iau ga palai ta ing iau ga gilgil kanong pa iau ga nurnur baa. Io hua, Kalou ga marsei iau. ¹⁴ Ma no harmarsai maram tano nudahat Watong ukai tagu ga tamat sakit. Ma ga haan taar tagu tikai ma no magingin na nurnur ma no magingin na harmarsai hargilaas kanong iau ta Karisito.

¹⁵ Io, iau ni tangai tiga nianga nong i tutuna sakit. Ma i tale bia da manga so no nudahat nurnur tana. Ma i hoken: Iesu Karisito ga hanuat

ukai ra ula hanua wara halhalon ira tena sakena! Ma iau ing iau manga sakena ta diet bakut. ¹⁶ Ma iakanong at no burena bia ga marsei iau. Ma ga marsei iau ing Iesu Karisito ga halon iau ma pa ga gasien bia na hapidinau iau. Ma iau ga sakena ta diet bakut, hua iau tiga malalar ta diet ing diet na nurnur tana wara hathatur kahai no nilon hathatikai. ¹⁷ Da pirlat hatikanei no kapawena Kalou nong pa na maat ma pa di sala nasnas ia. No nuna kinkinis na king i tur hathatikai. Da hatamat hatikanei no hinsana.

Da harubu tano bilai na hinarubu

¹⁸ Timoti, no natigu, kan ra dadas na nianga iau tar taam bia u na tar ta ira mesa. Ma bia iau gil hua iau gil haruatanei ira nianga ira poropet diet ga luena tangai utano num pinapalim bia u na gil baa ia. U na mur ira nudiet nianga ing u naga harubu tano tahut na hinarubu. ¹⁹ Ma bia u na harubu, u na nurnur hatikai ta ira tutuna Kalou i ta hapuasnei, ma u na murmur ira magingin ing u nunurei tar bia i tahut. Ma aring diet ga mola bia diet na gil hua, hua ira nudiet nurnur ta kaiken ra tutun i sakena hoing tiga mon i taparak ra ula masa. ²⁰ Ma Haimenias ma Aleksanda dir ta gil mah hua. Io, iau ta tar sei dir tano lima ne Satan bia dir na hausur ing pa dir naga tangai hagawai Kalou.

2

Dahat na sasaring uta ira tunatuna bakut

¹ Io, no luena linga tano nugu nianga i hoken. Iau haragat dahat bia dahat na sasaring uram ta Kalou uta ira tunatuna bakut, ma dahat na

tanga tahut tana uta diet. ² I tahut bia dahat na sasaring uta ira tamat na lualua sakit, ma diet ira mesa ing diet kap ra kinkinis na warkurai. Dahat na sasaring hoken waing dahat naga kap ra kinkinis na malum ma pada hagawai dahat, ing dahat lon mur Kalou ta ira magingin i takodas. ³⁻⁴ Io, ing bia dahat na sasaring hua, na tahut ma na haguama Kalou no nudahat Tena Harhalon, nong i nem bia na halon ira tunatuna bakut, ma bia diet bakut diet na nunurei ira tutuna i ta hapuasnei. ⁵⁻⁶ Ma i tale bia ena tangai hua kanong tiga kapawena God mon, ma tikai sena mon nong i lam ira tunatuna ukaia ta Kalou. Ma ia Iesu Karisito, a tunatuna ia, nong ga tar habal ia wara kulkul halangalanga ira tunatuna bakut. Ma tano pakana bung haruat tano nemnem ta Kalou, Karisito ga gil hua, ma ga sura haut bia Kalou i nem bia na halon ira tunatuna bakut. ⁷ Iakan no burena bia Kalou ga pilak iau bia ni apostolo ma ni tena warawai ta diet ing pai Iudeia diet. Ma iau ga haan bia ni hausur diet bia diet na nurnur ta ira tutuna Kalou i ta hapuasnei. Iau tangai ra tutun! Pa iau bisbis!

⁸ Io, uta ira sinsaring um, iau nem bia ira tunana ta ira sibaan bakut diet na sasaring. Ma bia diet na tatik ira gamgamatien na lima diet, na tahut bia diet na gil ma pataia ta ngalngaluan bia ta hargau.

Ira hahina diet na lon haruat ma no kinkinis Kalou i ta tar ia ta diet

⁹ Ma hua mah ira hahina. Iau nem bia ira hahina diet na sigasigam hoing ira mes na tunatuna bia. Waak diet manga hamar ira hi

diet. Ma waak diet hamar habal diet ma ra gol bia ra tulur a kalagi, bia ra sigasigam ing a tabi matana. ¹⁰ Senbia iau nem bia diet na hamar habal diet ma ira bilai na tintalen haruat ma ira mangana hahina ing diet tangai bia diet lotu tupas Kalou. ¹¹ Ma bia ira hahina diet na kap ra hausur, io, i tahut bia diet na kis matien ma diet na hanapu habal diet. ¹² Pa iau haut bia tiga hahina na hausur bia na kurei tiga tunaan. Na kis matien mon. ¹³ Warah, kanong Kalou ga luena hakisi Adam, ma namur, ne Iwa. ¹⁴ Ma pai Adam nong Satan ga lam habisbis lah ia. Taia. Satan ga lam habisbis lah no hahina, hua no hahina gaam lakai no warkurai ta Kalou. ¹⁵ Ma senbia Kalou na halon ira hahina ing bia diet gil hoken: diet na kakaha, ma diet na nurnur hatikai tikai ma ra harmarsai hargilaas, ma diet na mur ira magingin ing i bilai ma i takodas.

3

A mangana tunatuna sa ira lualua na lotu?

¹ Io, iau ni tangai habal tiga nianga nong i tutuna sakit. Ma i tale bia da manga so no nudahat nurnur tana. Ma i hoken: ing bia siga tikai i nem bia na kap no kinkinis na lualua na lotu, io, i nem ra bilai na pinapalim. ² Na tahut bia tiga lualua na lotu na tiga mangana tunatuna hoken: taia tikai na tale bia na kilam ia bia i ta gil ira sakena; tikai mon no nuna hahina; na palai no nuna lilik; na balaurei timaan ira maukuana; ira mesa diet na ruu ia; a tena balbalak lah ira tunatuna; na petlaar wara hausur ira tunatuna; ³ pa na tena minminom;

pa na tena ngalngaluan ma senbia na matien na tunatuna; pa na tena hinarngangaar ma pa na tunatuna na sip kinewa. ⁴ Na balaurei timaan no nuna haratamaan. Na balaurei ira natina bia diet na taram timaan ia, ma bia na gil hua, na gil tiga ngaas bia i tale bia da ruu ia. ⁵ Ing bia tikai pai nunurei wara balbalaurei no nuna haratamaan, na balaurei bibihanei ira mataniabar na lotu gar ta Kalou? ⁶ Ma pai bilai bia i sigara lilik pukus mon, kaba gi hatamat habal ia ma no warkurai nong ga karat Satan na karat mah ia. ⁷ Ma tiga mangana tunatuna ia bia diet ing pa diet makaia tano lotu, diet na ruu ia ma kaba diet gi kilam ia bia i ta gil ra sakena ma na taba tano kuun ta Satan.

A mangana tunatuna sa ira tena harharahut na lotu?

⁸ Ma hua mah ta ira tena harharahut na lotu. A mangana tunatuna diet i tale bia da wariru ta diet. Pa diet na mangana tunatuna bia airua ira kamaria diet. Pa diet na tena minminom. Pa diet na tena sip kinewa. ⁹ Diet na tur dadas ta kaikek Kalou i ta hapuasnei bia dahat nurnur. Ma bia diet tur dadas, diet na murmur ira magingin ing diet nunurei tar bia i tahut. ¹⁰ Da luena walar diet ma bia pataia ta linga i tur bat diet, io, da haut bia diet na papalim na harharahut. ¹¹ Ma hua mah ta ira nudiet hahina. A mangana hahina diet i tale bia da wariru ta diet. Pa diet na pinpinas hagawai ta tikai; na palai ira nudiet lilik; diet na tutun ta ira linga bakut. ¹² Ma ira tena harharahut, na tikai mon ira nudiet hahina. Diet na balaurei timaan ira nati diet tikai ma diet

bakut ta ira nudiet hala. ¹³ Na tahut bia diet na gil timaan no pinapalim na harharahut kanong da ruu diet, ma kaikek ra mangana pinapalim na hadadas ira nudiet nurnur ta Iesu Karisito.

Dahat na mur Kalou hoeh

¹⁴ A tutun iau pakat ken ra linga ukaia taam senbia iau nem bia pa ni halis ma ni haan ukaia.

¹⁵ Iasen ing bia tiga linga i tur bat iau kaikek pa enaga hanuat gasien, io, iau pakat kaiken ra linga bia u naga palai ta ira mangana tintalen i bilai bia no haratamaan ta Kalou na mur. Ma iakano haratamaan ia ira mataniabar na lotu tano lilona God. Ma diet haruat ma ra kasong nong i hadadas ira tutun Kalou i hapuasnei.

¹⁶ Ma i manga palai bia ken ra tutun i tamat sakit. Kaiken ra tutun ga susuhai naluai ma senbia i ta hanuat puasa. Ma i lam dahat bia dahat na murmur Kalou. No suruna ta kaiken ra tutun i hoken:

Bia ga hanuat puasa, a tunatuna ia,
 ma no Tanua ga haminis bia a takodasiana ia.
 Ira angelo diet ga ngok tana,
 ma ta ira huntunaan di ga warawai utana.
 No ula hanua diet ga nuruan ia,
 ma uram tano minamar naliu Kalou ga kap haut
 ia.

4

Ira tena hausur bisbis

¹ No Tanua i hasahesa palai bia tano haphap-ataam ta ira pakana bung ari diet na tur talur kaikek ra tutun dahat nurnur tanai. Diet na mur ira tanua bisbis ma ira hausur ta ira sakana tanua. ² Kaiken ra hausur na hanuat makaia

ta ira tena harbabo. I hoing bia di ga tun ira nudiet lilik ma ra mamahien, hua pa diet palai bia asa i sakena ma asa i bilai. ³ Diet hausur ira mataniabar bia pa diet na tolai ma bia pa diet na ien aring mangana nian. Senbia Kalou ga hakisi kaiken ra nian waing dahat ira tena nurnur ing dahat nunurei ira tutun Kalou i ta hapuasnei, dahat naga luena tanga tahut uranai ma namur um dahat naga ien. ⁴ I tale bia ni tangai hua kanong ira linga Kalou ga hakisi i bilai. Pa dahat na mola sei tiga linga. I tale bia dahat na taram lah ira linga bakut ing bia dahat tanga tahut uram naliu utanei. ⁵ Ma i tale bia da gil hua kanong no nianga gar ta Kalou ma no magingin na sinsaring dir hinawas palai bia ken ra linga a gar ta Kalou, hua diet gi gangamatien.

I tahut bia Timoti na luai timaan ira mataniabar na lotu

⁶ Ing bia u na tangai hapalainei kaiken ra linga ta ira tasim gar ta Karisito, io, uga tiga tahut na tultulai ta Iesu Karisito. U ta nurnur ta ira tutun Kalou i ta hapuasnei ma u ta murmur ira bilai na hausur. Io, u na haut lah kaiken ra tutun ma kaiken ra hausur bia naga hapatpatuan uga. ⁷ Tur talur ira sakana pir ing pa na hatahutnei uga. Iasen hadadas uga ta ira linga gar ta Kalou waing ken ra linga na harahut uga wara murmur timaan Kalou. ⁸ Bia tikai i hamamakan no palatamaina wara hinilau timaan, na harahut ia ta dahina mon. Iasen bia dahat murmur Kalou, iakan ra magingin na harahut dahat ta ira linga bakut kanong na harahut dahat tano nilon katin ma tano nilon mah nong na hanuat

namur. ⁹ Ma kaiken iau tangai i tutun sakit. Ma i tale bia da manga so no nudahat nurnur tana. ¹⁰ Io, dahat manga dadas kanong dahat kis kahai ma ra nurnur tano nudahat lilona Kalou. Ia no Tena Harhalon ta ira tunatuna bakut, iasen tutun sakit na halon ira tena nurnur.

¹¹ U na hausur ira mataniabar ta ken ra linga ma u na tangai hadadas ta diet bia diet na taram. ¹² Pau na haut lah tikai bia na nas habulbul uga kanong a marawana mon uga. Iasen u na haminis habal uga ta ira tena nurnur hoing tiga bilai na tunatuna ing diet na nem wara murmur. U na haminis habal uga ma ira num nianga ma ira num tintalen. Ma hua mah ma no num harmarsai, no num nurnur, ma ira num gamgamatien na magingin. ¹³ U na balaan wara waswas ira pakpakat ta Kalou ra matmataan na haruat. U na balaan mah wara warawai ma wara hauhausur ira mataniabar tuk taar bia ena hanuat. ¹⁴ Waak u lilik tatohun tano hartabar nong ga hanuat taar taam makaia ra nianga ta ira poropet tano pakana bung ing ira lualua na lotu diet ga bul ira lima diet naliu taam. U na papalim ma ia. ¹⁵ U na tar no num kidilona nilon bakut ta kaiken ra linga waing ira mataniabar bakut diet na nas bia u tahtahuat timaan. ¹⁶ U na balaurei timaan habal uga, ma u na balaurei timaan mah no num hausur. U na gil haitnei kaiken ra linga. Ing bia u na gil hua u na halon habal uga ma diet mah ing diet hadadei uga.

5

Timoti na pir ira mataniabar na lotu hoing bia diet ira tasina

¹ Waak u ngaluane i tiga patuana tunatuna ta tiga sakena. Senbia pir mon ia hoing bia am sus ia, ma ira marawana hoing bia a tasim diet. ² U na pir ira para hoing no pawasim. Ma ira gurar u na pir diet ma ra gamgamatien na magingin hokek bia a hininim.

Ira makosa tutun sena mon no lotu na balaurei

³ U na ruu ira makosa na hahina ing diet makosa tutun. ⁴ Sen ing bia tiga makosa i mon natina, bia i mon tubuna, io, i tahut bia kaikek ra tubuna ma ira natina diet na luena gil baa ira nudiet bilai na magingin nalamina ta ira nudiet haratamaan at. I tahut bia diet na balu ra harharahut ta ira nudiet tata ma ira puasi diet. Ma diet na gil hua kanong iakan ra mangana magingin na haguama Kalou. ⁵ No makosa tutun nong ia sena, taia tikai wara balbalaurei ia, io, iakanong ra makosa i ta kis kahai ma ra nurnur ta Kalou ma i sasaring hait ta ira kaba bungbung, ra kasakesa ma ra bung mah bia Kalou na harahut ia ta ira nuna sunupi. ⁶ Ma sen, bia tiga makosa i nem bia na haguama mon no palatamaina, io, a tutuna bia i lon taar baa iasen i ta maat. ⁷ Io, u na tangai hadadas uta kaiken ra linga mah ta ira mataniabar na lotu bia diet na taram, hua tikai pa na tale bia na kilam diet bia a mon magingin sakena ta diet. ⁸ Ing bia tikai pai balaurei no nuna haratnaan at ma ira hinsakana mah, io, i ta haan talur ira tutun ta Kalou nong dahat nurnur tanai. Ma i manga sakena ta diet ing pa diet nurnur.

⁹⁻¹⁰ I tahut bia da bul halaka tiga makosa ta diet ira kaba makosa tutuna ing bia a mangana

makosa hoken: bia a liman ma tikai na sangahul na tinahon ira nuna, bia i ta sakit mah, bia tikai mon no nuna tunana, bia ira mataniabar diet nunurei bia i gil ira bilai na harharahut, bia gata halan bulu, bia gata taram lah ira hasira, bia gata gis ira kaki diet ira mataniabar gar ta Kalou, bia gata harahut diet ing diet mon tinirih, bia gata gil haleng na bilai na harharahut.

¹¹ Waak u bulbul halaka ira makosa ing pai tamat ira nudiet tinahon. Warah, kanong ing diet kilinganei ira mangana nemnem ta ira palatamai diet, pa diet na manga lilik ta Karisito, ma diet na nem bia diet na tolai. ¹² Ma bia diet gil hua diet tur ra warkurai kanong diet ta kutus ira nudiet luena kukubus ta Karisito. ¹³ Ma pai iakanong sena mon. Ing diet la gotgota hurlabit taar ta ira mes na hala, diet hapataam bia ira nudiet pakana bung. Ma no linga i sakena ta iakanong, bia diet harpinas ma diet gotgota wara tangtangai ira sakana nianga uta ira linga gar na mesa. ¹⁴ Io, ta ira sigara makosa ing pai tamat ira nudiet tinahon, iau nem bia diet na tolai, ma diet na hatahuat bulu, ma diet na hahin na gilgil timaan hala, waing pa diet naga tar ta mahua ta ira ebar bia diet naga tangai hagawai dahat. ¹⁵ Io, iau tangai hoken kanong ari diet ta tapaskai laah wara murmur Satan. ¹⁶ Ing bia tiga tena nurnur na hahina i balaura makosa, io, i tahut bia na harahut diet. Ma pa na waak no lotu bia na pusak no tinirih na harbalaurai ta tiga makosa hua. No lotu na harahut diet ing diet makosa tutuna.

Dahat na nas mur timaan ira lualua

¹⁷ Ira lualua ing diet manga harahut timaan no lotu ma no nudiet kinkinis na lualua, io, da hatamat no nudiet kunkulaan. Ma iakan i manga tutuna ta diet ing diet manga ngarau wara pirpir ma wara hauhausur ira mataniabar. ¹⁸ Ma iakan i palai kanong ira pakpakat ta Kalou i tangai bia, *“Waak u hishis no hana no bulumakau ing bia i paspaas sasei ira pala wit.”* Ma tiga nianga i tangai, *“I takodas bia da kul nong i papalim.”*

¹⁹ Iasen bia airua bia aitul dal na kilam tiga lualua bia i ta gil ta sakena, ma dal na haut tikai, io, u na haut lah no nudal nianga. Ma ing bia tikai mon i kilam tiga lualua na lotu bia i ta gil ta sakena, waak u haut lah no nuna nianga. ²⁰ Ma diet ira lualua um ing diet gil ra sakena, u na bor diet ra matmataan ta diet bakut waing diet ira mesa mah diet naga burut. ²¹ Ra matmataan ta Kalou ma Iesu Karisito tikai ma ira angelo ing gata pilak diet, iau tar iakan ra tamat na dadas na nianga taam hoken: u na palim hadadas kaiken ra nianga ma u na mur tiga ngaas sena mon ta ira mangana tunatuna bakut. Pau na kurei hagawai tari ma u na tur ma tari.

²² Waak u raurawan bia u na bul limaam naliu tiga tunatuna bia na hanuat tiga lualua na lotu. Kaba diet gi takun uga bia uga no burena ta ira nuna sakena. Ma senbia no num lon na gamgamatien. ²³ Pau na mama taah sena mon, senbia u na kap ta da wain mah wara harharahut no balaam ma ira num minaset. ²⁴ Ira sakana magingin tari i manga kis palai. Ma tano pakana bung bia diet ing diet ta gil kaikek ra sakena diet na tur ra warkurai, io, ira nudiet sakana magingin i ta luena puasa kaia ra warkurai. Ma

senbia ira sakena ta ira mesa balik na hanuat palai namur. ²⁵ Io, i hua mah ta ira bilai na magingin. Ira bilai na magingin i kis palai. Ma ira bilai na magingin ing pa diet kis palai pai tale bia kaikek ra bilai na magingin na susuhai.

6

Ira tena nurnur ing diet ira maris na tultulai

¹ I tahut bia diet ira maris na tultulai diet na manga ruu timaan ira nudiet tamat waing taring pa na tangai hagawai no hinsa Kalou ma no nudahat hausur. ² Ma hua mah ta ira maris na tultulai ing ira nudiet tamat diet ta tena nurnur. Waak kaikek ra tultulai na lik bia, “No nugu tamat, a tasigu ta Karisito mon,” hua na lik hamamakan ia. Iasen na tahut bia na lik hoken: “No nugu tamat, a tena nurnur mah ia nong iau ni tar no nugu harmarsai tana.” Io, na manga papalim balik tana.

Ira tena hausur bisbis diet na hatahuat ra haleng na sakena

U na hausur ma u na pir ira mataniabar ta kaiken ra linga. ³⁻⁵ Ing bia tikai na hausur ma tiga mes na mangana hausur nong pai haruat ma ira bilai na tutun na nianga tano nudahat Watong Iesu Karisito, ma bia pai haruat mah ma ira hausur ta ira magingin wara murmur timaan Kalou, io, iakano tunatuna i hatamat habal ia ma pai nunurei ta linga. Senbia i nem bia na hargau uta ira nianga bia mon. Ma iakan pa na harahut. Na hagawai mon. Ma iakan ra mangana hargau na hatahuat ra lilik sakasaka, ra bala ngungut, ra tanga hagawai tikai, ra sakana lilik na hartakun,

ma ra hargau hait nalamin ta ira tunatuna ing diet harhus sei ira tutun ta Kalou ma i ba ira nudiet lilik. Kaiken ra mangana tunatuna diet lik bia no magingin na murmur Kalou na harahut diet wara kapkap kinewa.

⁶ Iasen i tutuna balik bia no magingin na murmur Kalou na harahut dahat ing bia dahat bala matien ma dahat pai ngarau wara kapkap ta haleng linga tano ula hanua. ⁷ Io, ing di ga kaha dahat, pa dahat ga kap ta linga ukai tano ula hanua, ma bia dahat na haan talur iakan ra ula hanua pa dahat na kap mah tiga linga. ⁸ Iasen bia a mon nian ma a mon gile dahat, dahat na tangai bia i haruat kaiken. ⁹ Ma senbia diet ing diet nem bia diet na watong tano kinewa, diet na puka taar ta ira harwalaam. Diet na taba ta ira mangana nemnem ta ira ul ba ing na hagawai diet. Ma kaikek ra nemnem na manga haliarei tutun at diet. ¹⁰ Iau tangai hua kanong no nemnem wara gaiana kinewa, ia tiga burena ta ira haleng na mangana sakena. Ma aring diet ta so no nudiet nemnem taar kaia, hua diet ta haan tapaka laah ta ira tutun dahat nurnur tanai ma diet ta hangungut habal diet ma ra tamat na ngunungut.

I tahut bia Timoti na mur ira bilai na magingin

¹¹ Ma senbia uga, uga tiga tunatuna ta Kalou. U na hilau talur kaikek ra linga. Ma u na manga mur no takodasiana magingin, no magingin wara murmur timaan Kalou, no magingin na nurnur, no magingin na harmarsai hargilaas, no magingin na tuntunur dadas ta ira harwalaam, ma no magingin na matmatien. ¹² U na harubu

tano tahut na hinarubu haruat ma ira tutun dahat nurnur tanai. U na sangau lah iakano nilon hathatikai nong Kalou gata tau uga bia u na hatur kahai ia. Ma ga tau lah uga tano pakana bung u ga hapuasnei no num bilai na nianga palai tano num nurnur ra matmataan ta ira haleng. ¹³⁻¹⁴ Iau duan uga ra matmataan ta Kalou nong i tar nilon ta ira linga bakut, ma ra matmataan ta Iesu Karisito nong ga tar no bilai na hinhinawas palai taar ta Pontias Pailat, bia u na balaurei no nianga u ta hatur kahai ia. U na balaurei ia bia tikai pa na habilinga ia ma bia tikai pa na tangai hagawai ia. Ma u na gil hua tuk taar bia no nudahat Watong Iesu Karisito na hanuat puasa. ¹⁵ Ma na hanuat tano pakana bung at bia Kalou i nem bia na hanuat hua. Kalou nong i daan. Ia no kapawena Tena Warkurai. Ia no Tamat na King ta ira king bakut ma ia no Tamat na Watong ta ira watong bakut. ¹⁶ Ia sena mon nong pa na maat. Ma i kis tano tamat na lulunga nong pai tale bia tikai na haan huteta tana. Taia tikai pai sala nasnas baa ia ma pai tale bia na nas mah ia. Ia, da ruu ia, ma na kis na warkurai hathatikai.

Ira watong diet na harahut ira mataniabar

¹⁷ U na ianga dadas ta diet ing diet ta kap ra kinkinis na watong ta iakan ra ula hanua bia pa diet na latlaat ma pa diet na so no nudiet nurnur ta ira kinewa bia na hatahutnei diet. Pai tale bia tikai na so no nuna nurnur ta ira kinewa kanong pa na kis lawas. Senbia i tahut bia diet na kis kahai ira tahut na linga maram ta Kalou ma ra nurnur. Ia nong i manga tabar timaan dahat ma

ira bilai na linga wara haguama dahat. ¹⁸ U na haragat diet bia diet na gil ira bilai na magingin ma bia diet na watong ta ira nudiet pinapalim na harharahut ma diet na tagura wara hartabar hargilaas. ¹⁹ Ing bia diet gil hua diet na tagurei nudiet ta tamat na bunbulaan wara unamur. Ma kaiken ra mangana bunbulaan na tur dadas. Na tahut bia diet na gil hua waing diet naga kap no nilon nong a tutun na nilon ia.

I tahut bia Timoti na tur talur ira sakana nianga bisbis

²⁰ Timoti, ing Kalou gata nuruan tar taam, u na balaurei timaan. U na tur talur ira nianga bia ta iakan ra ula hanua. Ma ira nianga di sei wara turtur bat no hausur tutuna, u na tur talur mah ia. Kaiken ra mangana nianga di tangai bia a nianga ta ira tena mintota, senbia pai tutuna. ²¹ Aring diet ta tangai bia diet hatur kahai ken ra mangana nianga, hua diet ta siel laah ta ira tutun dahat nurnur tanai.

A harmarsai ta muat.

No Tahut na Hinhinawas
The New Testament in the Hinsaal dialect of the
Patpatar language of Papua New Guinea
Nupela Testamen long tokples Hinsaal long Niugini
copyright © 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Hinsaal (Patpatar)

Dialect: Hinsaal

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures. Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2022-03-03

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files dated 5 May 2022

0e2956ed-d793-5e92-aa0c-5c3432c69108